

Інформація

Педаченко Є. Г.¹, Гук А. П.²

¹ Директор, Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Київ, Україна

² Відділення нейро травми, Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Київ, Україна

Про виконання галузевої науково-технічної програми МОЗ та НАМН України «Медична допомога при черепно-мозковій травмі»

Галузева науково-технічна програма «Медична допомога при черепно-мозковій травмі» на 2007–2012 рр. затверджена спільним Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Національної академії медичних наук України від 11.08.06 №556/52.

Мета програми: на основі вивчення клінічної епідеміології черепно-мозкового травматизму в Україні, уточнення патогенетичних механізмів черепно-мозкової травми (ЧМТ) та її наслідків, особливостей хірургічного та нехірургічних методів лікування, в тому числі інтенсивної терапії та реабілітації, розробити і впровадити науково обґрунтовану систему організації медичної допомоги при ЧМТ та її наслідках, уніфіковані протоколи діагностики й лікування за різних видів травматичного ушкодження головного мозку та їх наслідків.

Для досягнення зазначеної мети сформульовані 7 завдань, відповідно до яких виконували 34 науково-дослідні роботи та здійснювали заходи за такими розділами.

1. Вивчення клінічної епідеміології ЧМТ в Україні.
2. Уточнення патогенетичних механізмів ЧМТ.
3. Діагностика й лікування ЧМТ. Прогнозування наслідків лікування.
4. Розробка критеріїв економічної ефективності лікування, судово-медичної та медико-соціальної експертизи ЧМТ.
5. Організаційні заходи.

До виконання 34 науково-дослідних робіт протягом 2008–2012 рр. були залучені провідні фахівці установ Національної академії медичних наук, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти та науки України: Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України, Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України, Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, Донецький державний медичний університет ім. М. Горького, Кримський державний медичний університет ім. С.І. Георгієвського, Харківський державний медичний університет, Харківська медична академія післядипломної освіти, Дніпропетровська державна медична академія МОЗ України, Ужгородський національний університет.

Завдяки реалізації конкретних положень програми, зокрема, розробки та впровадження стандартів надання медичної допомоги, клінічних протоколів з позицій доказової медицини у 2012 р. у порівнянні з

2007 р. (рік початку програми) загальна летальність від ЧМТ в Україні знизилась в 1,3 разу (з 4,5 до 3,4%), причому, зниження загальної летальності відзначено протягом всіх років реалізації програми (у 2007 р. — 4,5%, у 2008 р. — 4,4%, у 2009 р. — 3,5%, у 2012 р. — 3,4%). Досягнуте суттєве зменшення кількості загиблих внаслідок дорожньо-транспортних пригод (ДТП), що супроводжувались переважно тяжкою ЧМТ: у 2010 р. — у 2,2 разу (у 2007 р. — 11 290, у 2012 р. — 5 094).

Зважаючи на деякі обставини, а саме:

- проголошення світовим товариством початку десятиріччя (2011–2020) дій з безпеки дорожнього руху (резолюція Генеральної асамблеї ООН від 2 березня 2010 р.);

- звернення Президента України від 11 травня 2011 р. в зв'язку з днем офіційного відкриття в Україні проголошеного Генеральною асамблеєю ООН десятиріччя (2011–2020) дій з безпеки дорожнього руху;

- те, що Україна посідає п'яте місце в Європі за показниками смертності від ДТП;

- те, що за оцінкою Всесвітнього банку, втрати економіки України від ДТП щороку дорівнюють 9 млрд. доларів США;

- а також з огляду на соціальну значущість проблеми, досягнуті позитивні попередні результати галузевої програми, Міністерство охорони здоров'я та Національна академія медичних наук України за дорученням Кабінету Міністрів України прийняли рішення про її продовження як частини Загальнодержавної програми «Здоров'я нації 2020: український вимір» з створенням на базі Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України Науково-практичного центру нейро травми. Основними завданнями Центру є створення та забезпечення функціонування загальнодержавної системи моніторингу причин ЧМТ та вивчення її епідеміології, координація наукових досліджень та надання високоякісної медичної допомоги постраждалим при ЧМТ, розробка й впровадження в клінічну практику нових методів діагностики та лікування постраждалих при ЧМТ, подальша розробка протоколів і стандартів медичної допомоги, підготовка кадрів. На часі — розробка Національного посібника з надання медичної допомоги при ЧМТ, що становить від 50 до 67% в структурі всіх нейрохірургічних захворювань.

За результатами реалізації програми опубліковані:

монографій — 7;

друкованих робіт — 265, з них у вигляді статей у фахових виданнях — 153;

методичних рекомендацій — 4;

отримано патентів і нововведень — 27;

розроблено клінічних протоколів — 3, змін до існуючих клінічних протоколів за різних видів ЧМТ — 5.

Під час виконання програми захищені 11 кандидатських та 6 докторських дисертацій, готуються до захисту 4 кандидатських та 2 докторських дисертації.

Обговорення результатів завершених під час реалізації науково-дослідних робіт проведено на науково-практичній конференції нейрохірургів в Партеніті (7–8 жовтня 2010 р.), V з'їзді нейрохірургів України (25–28 червня 2013 р., Ужгород) та заплановане на наступних Міжнародних освітніх курсах Всесвітньої Федерації Нейрохірургічних Товариств «Сучасні аспекти нейротравматології».

Педаченко Е.Г.¹, Гук А.П.²

¹ Директор, Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Київ, Україна

² Отделение нейротравмы, Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України, Київ, Україна

О выполнении отраслевой научно-технической программы МЗ и НАМН Украины «Медицинская помощь при черепно-мозговой травме»

Pedachenko E.G.¹, Huk A.P.²

¹ Director, Institute of Neurosurgery named after acad. A.P. Romodanov, NAMS Ukraine, Kiev, Ukraine

² NeuroTrauma Department, Institute of Neurosurgery named after acad. A.P. Romodanov, NAMS Ukraine, Kiev, Ukraine

About Joint Program of Ministry of Health and National Academy of Medical Sciences of Ukraine «Medical treatment at traumatic brain injury»